

สืบทอดภูมิปัญญาพื้นบ้าน... สืบสานสิ่งดีงามในชุมชน

โครงการเยาวชนในชุมชนหนองมะค่า
ร่วมเผยแพร่การจักสาน

ในอดีตคนในชุมชนหนองมะค่า ตำบลเขาชะงุ้ม อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี นิยมจักสานเครื่องมือเครื่องใช้ต่างๆ แต่ในปัจจุบันสถานการณ์เครื่องจักสานในชุมชนลดความนิยมลง คนรุ่นเก่าที่มีความรู้เกี่ยวกับการจักสานเริ่มลดลง ส่วนคนรุ่นใหม่ก็ไม่สนใจสานต่อ จึงเป็นเหตุผลให้น้องทีมสานสามัคคีจากวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีราชบุรี คิดทำโครงการเยาวชนในชุมชน หนองมะค่าร่วมเผยแพร่การจักสาน ด้วยหวังให้ภูมิปัญญาการจักสานนี้ คงอยู่กับชุมชนหนองมะค่าตลอดไป

กระบวนการทำงาน

1

ลงพื้นที่สำรวจข้อมูล และต้นทุนชุมชน

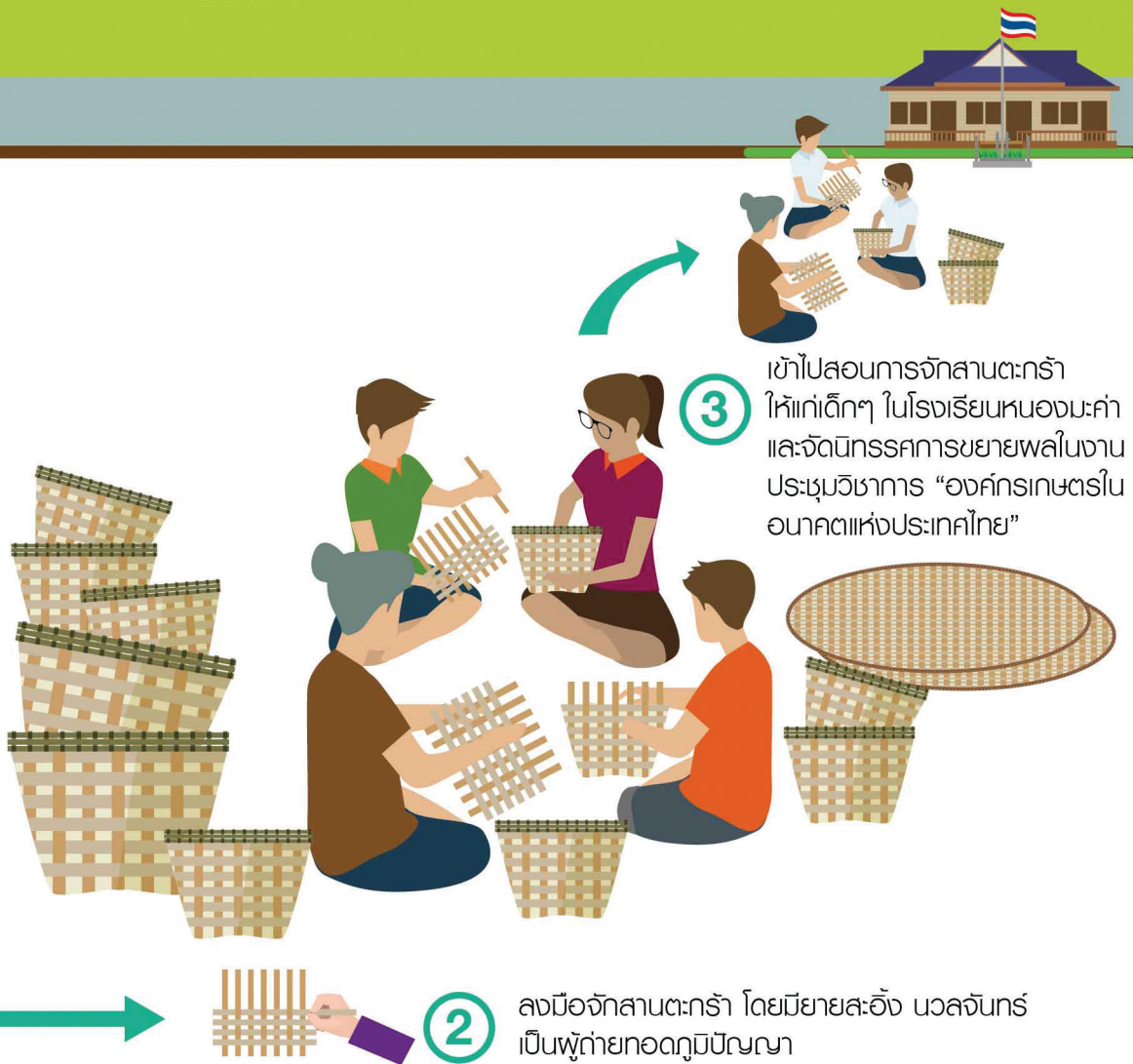
คุณค่าที่เกิดขึ้น

ต่อเยาวชน

รู้จักวางแผนการทำงานอย่างเป็นระบบ รู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ฝึกการคิดเชิงระบบ ได้เรียนรู้ทักษะการเข้าชุมชนที่สามารถนำไปปรับใช้กับชีวิตการทำงานต่อไป ทั้งยังเข้าใจทักษะการทำงานเพื่อส่วนตนและส่วนรวม ที่ต้องช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ไม่ปล่อยให้ใครคนหนึ่งทำเพียงคนเดียว ไม่เช่นนั้นจะไม่สำเร็จตามที่ตั้งเป้าหมายไว้

ต่อชุมชน

งานจักสานของบ้านหนองมะค่า ได้รับการสานต่อและขยายผลความรู้ออกไปในวงกว้าง การทำโครงการยังทำให้สถาบันการศึกษากับชุมชนใกล้ชิดกันยิ่งขึ้น และยังสร้างกำลังใจให้ผู้เฒ่าผู้แก่ในชุมชนเห็นคุณค่าของตัวเอง และกลับมาสนใจสานอีกครั้ง

โครงการนี้ช่วยให้เธอเข้าใจวิธีทำงานร่วมกับผู้อื่น โดยเฉพาะกับเพื่อน เพราะแต่เดิมเธอมักจะไม่ค่อยรวมกลุ่มทำงานกับใคร และทำให้เข้าใจคำว่า “ทำงานเป็นทีม” ที่ต้องช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ไม่ปล่อยให้ใครคนใดคนหนึ่งทำเพียงคนเดียว ไม่เช่นนั้นเป้าหมายที่วางไว้ก็จะไม่สำเร็จ

สิ่งที่เห็นจนชินตา กลายเป็นที่มาของความอยากรู้...
 “เวลาขับรถผ่าน เห็นคนสานตะกร้าไม้ไผ่จนชินตา ตอนแรกไม่ได้สนใจอะไร พอเห็นบ่อยครั้งเขาก็เริ่มคิดว่าทำไมคนที่สานตะกร้าส่วนใหญ่มีแต่คนแก่ กลัวว่าหากวันหนึ่งยายไม่อยู่แล้วใครจะสานต่อ คิดว่าการสานตะกร้าเป็นภูมิปัญญาชาวบ้านที่ควรรักษาไว้” คือประโยคเริ่มต้นสนทนาของทีมงาน เมื่อถามถึงที่มาของการคิดที่ทำโครงการเยาวชนในชุมชนหนองมะคำร่วมเผยแพร่การจักสาน

เพราะเป็นคนในพื้นที่ ออม-นริศร ฐิติพิสุทธิพงศ์ จึงเห็นอาชีพจักสานมาตั้งแต่เด็ก เมื่อสิ่งที่เห็นอยู่ทุกวันเริ่มลดน้อยลงเรื่อยๆ จึงเกิดคำถามขึ้นในใจ จนมีโอกาสรู้จักโครงการพลังเด็กและเยาวชนเพื่อการเรียนรู้ภูมิสังคมภาคตะวันตกปี 2 จากครูเรย์-เรณูภา หนูวัฒนา ที่ปรึกษาโครงการดูแลผู้สูงอายุในชุมชนบ้านหนองโบสถ์ ออมจึงคิดว่าโครงการนี้น่าจะช่วยไขข้อข้องใจนี้ได้

สานทีม...สานสามัคคี

ออม ใช้ความเป็นเพื่อนที่รู้จักกันอยู่แล้วชวน ฟ้า-จิตสิณี จินเพชร อ่อม-วิชชุกร ศรียคำฮวด หนึ่งในนพพล แดงรอด และ นิว-ปณิธิ จินดาทา เข้าร่วมทีม ซึ่งทุกคนต่างยินดี เพราะมีเป้าหมายเดียวกัน คืออยากสานตะกร้าเป็น และอยากให้งานจักสานยังคงอยู่ คู่กับหมู่บ้านหนองมะค่า ตำบลเขาชะงุ้ม อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี ที่เคยขึ้นชื่อ เรื่องงานจักสานไม่ใ้ต่ต่อไป

แต่เพราะก้าวซ้ากว่าทีมอื่น ๆ เพื่อนในเครือข่ายภาคตะวันตกที่ผ่านกระบวนการ นับ 1 สร้างสำนึก ปลุกพลังพลเมืองไปแล้ว ออมและเพื่อนจึงต้องทำความเข้าใจถึงที่มาที่ไป ของโครงการมากเป็นสองเท่า ออมเล่าบรรยากาศในวันที่เธอเข้าร่วมกิจกรรมนับ 2 ยั่วให้คิด อยู่ให้ทำ ว่า “เราบอกพี่ๆ ไปว่าเราอยากสานตะกร้าเป็นแค่นั้น พี่เขาก็ถามต่อว่า ทำไมถึงอยากจักสานเป็น คำถามนั้นทำให้เราหันมามองหาปัญหาเรื่องการจักสานใหม่อีกครั้ง จากนั้นพี่เขาชวนคิดต่อว่า แล้วเราจะจัดการกับปัญหาอย่างไร ยิ่งทำให้คิดต่อ จนต้องลงพื้นที่ เพื่อค้นหาคำตอบของปัญหาทั้งหมด”

ออมเล่าว่า กิจกรรมนับ 2 สนุกตรงที่พี่ๆ เขาเปิดโอกาสให้เราคิดสิ่งที่อยากทำเต็มที่ แม้จะได้วิธีคิดแต่ก็ยังไม่รู้ว่าจะได้ทำหรือไม่ แล้วต้องทำอะไรดี พอกลับมาถึงวิทยาลัย จึงชวนทีมงานวางแผนเป้าหมายการทำโครงการ จนได้ข้อสรุปว่า **อยากเห็นน้องๆ ในชุมชน หนองมะค่าจักสานเป็นและให้ความสนใจกับการจักสานบ้าง**

“เหตุผลที่ต้องชวนกันคิด เพราะมองว่า แต่ละคนมีความคิดไม่เหมือนกัน จะเอาแต่ความคิดของใครคนใดคนหนึ่งไม่ได้...และเพราะเริ่มเข้ากระบวนการ ซ้ากว่าเพื่อนทีมอื่น หลังกิจกรรมนับ 3 ทีมงานจึงเดินหน้าทำโครงการเต็มที่ โดยมีข้อตกลงกันว่าก่อนเริ่มกิจกรรมใดๆ ต้องจัดวงพูดคุยเพื่อวางแผน การทำงานทุกครั้ง เพื่อให้การทำงานไม่ผิดพลาด”

ก้าวซ้าๆ อย่างมั่นคง

เมื่อเริ่มเห็นแนวทางในการทำโครงการ และมองเห็นเป้าหมายชัดเจนขึ้น ทีมงาน จัดประชุมทีมเพื่อออกแบบกระบวนการลงพื้นที่ ทั้งเรื่องของการเดินทาง การเงิน และการจัดการ ออมให้เหตุผลที่ต้องชวนกันคิด เพราะมองว่าแต่ละคนมีความคิดไม่เหมือนกัน จะเอาแต่ความคิดของใครคนใดคนหนึ่งไม่ได้ แต่กว่าทีมจะชัดเจนในแผนการทำงานก็ถึง กิจกรรมนับ 3 เรียนรู้สิทธิ รู้หน้าที่ คนต้นเรื่องทำดีเพื่อสังคม ที่ครั้งนี้พี่ๆ เจาะจงไปที่แผนการทำโครงการอย่างละเอียด

“แผนที่เราไว้คือ จัดประชุมทีม สืบค้นบริบทชุมชนหนองมะค่า ฝึกทำจักสาน รวบรวม ข้อมูลความรู้ที่ได้เพื่อนำไปเผยแพร่ และลงมือจักสานเพื่อฝึกความแม่นยำอีกครั้ง ปิดท้าย ด้วยการเผยแพร่ให้นักเรียนนักศึกษาที่โรงเรียนวัดหนองมะค่าและในคาบชมรมของวิทยาลัย เกษตรและเทคโนโลยีราชบุรี” ออม อธิบายแผนการทำงาน

เพราะเริ่มเข้ากระบวนซ้ำกว่าเพื่อนทีมอื่น หลังกิจกรรมนับ 3 ทีมงานจึงเดินหน้า ทำโครงการเต็มที โดยมีข้อตกลงกันว่าก่อนเริ่มกิจกรรมใดๆ ต้องจัดวางพูดคุยเพื่อ วางแผนการทำงานทุกครั้ง เพื่อให้การทำงานไม่ผิดพลาด ทีมงานจึงวางบทบาทหน้าที่ ดังนี้ นิวและหนึ่ง รับหน้าที่เรื่องของการติดต่อประสานงาน อ้อมอาสาดูแลเรื่องการเงิน ออมในฐานะที่เป็นคนในพื้นที่จึงอาสาที่จะคอยช่วยเหลือเพื่อนในทุกๆ ฝ่าย และ ฟ้าทำหน้าที่เลขาฯคอยจัดบันทึกการประชุมและข้อมูลขณะลงพื้นที่

ฟ้า บอกว่า เดิมทีเธอเป็นคนที่เขียนช้ามาก แต่เพราะต้องการฝึกทักษะการเขียน จึงยินดีรับผิดชอบหน้าที่นี้ “พยายามกำหนดหัวข้อให้ชัด เพื่อให้จดบันทึกได้เร็วขึ้น”

แม้จะเรียนในวิทยาลัยเดียวกัน แต่ก็เรียนกันคนละสาขา จึงหาเวลาว่างตรงกันได้ยาก ไหนยังต้องควั่นว้างของผู้รู้ในชุมชนอีก วันลงพื้นที่ส่วนใหญ่จึงต้องใช้วันเสาร์อาทิตย์ ทั้งนี้ การลงพื้นที่ครั้งแรกทีมงานจะเข้าไปสอบถามจากผู้ใหญ่บ้านก่อน หลังจากนั้นจึงลงสัมภาษณ์ รายบ้าน โดยข้อมูลที่เก็บเน้นไปที่ประวัติศาสตร์ของชุมชนและบริบทพื้นที่ เช่น ทำไมคนในชุมชนจึงนิยมประกอบอาชีพจักสาน เป็นเพราะที่นี่มีต้นไผ่มาก หรืออยู่ไกลจากพื้นที่อุตสาหกรรม คนในพื้นที่จึงต้องเลือกอาชีพจักสานเพื่อสร้างรายได้เลี้ยงชีวิต

พี่สุนทร อารีย์ ผู้รู้ด้านการจักสานไม้ไผ่ เล่าบริบทชุมชนให้ฟังว่า นับถอยหลังไปเมื่อ 2-3 ปีก่อนหน้านี้ การจักสานถือเป็นงานอดิเรกของคนในชุมชนหนองมะค่า ถึงขั้นต้องอาศัยการลงแขกช่วยกันสาน แต่ช่วงหลังงานจักสานที่เคยเป็นงานประจำถูกลดบทบาทลง เพราะคนในพื้นที่เริ่มหันไปทำสวนทำไร่กันเป็นส่วนใหญ่ แต่ก็ยังใช้เวลาว่างช่วงเย็นจนถึงกลางคืนทำงานจักสานกันอยู่บ้าง

ส่วนสาเหตุที่คนในพื้นที่ส่วนใหญ่เลิกงานจักสานเป็นอาชีพ เพราะแต่เดิมพื้นที่นี้มีต้นไผ่เยอะ และเมื่อค่อยๆ สืบค้นไปที่ละนิดก็ทำให้ทีมงานค้นพบปัญหาที่มีผู้ทำจักสานลดน้อยลงว่า เนื่องจากวัตถุดิบที่หายากขึ้นและคนรับซื้อน้อยลง

เรียนรู้จักสาน...เรียนรู้ชีวิต

เมื่อรู้เบื้องลึกเบื้องหลังถึงที่มาของอาชีพจักสานแล้ว เพื่อให้รู้สึกยิ่งขึ้นทีมงานจึงเข้าไปฝึกการจักสานที่บ้านยายสะอึ่ง นวลจันทร์ อายุ 85 ปี ผู้รู้ที่ยังยึดอาชีพจักสานอยู่

พี่สุนทรลูกสาวของยายสะอึ่งที่เห็นทีมงานมาตั้งแต่แรกบอกว่า ตอนแรกเห็นเขาผ่านไปผ่านมาเที่ยวเข้ามาดูเราบ่อยๆ พอเขามาขอความรู้ ก็เห็นดีด้วย เด็กรุ่นหลังเรียนสูงขึ้นจนไม่สนใจงานพวกนี้แล้ว เลยกังวลว่าวันหนึ่งงานจักสานที่เคยขึ้นชื่อของที่นี่จะสูญหายไปพร้อมกับคนรุ่นเก่า เมื่อเห็นว่าทีมงานชุดนี้มาดี พร้อมทั้งจะเรียนรู้จริงๆ ก็ดีใจ และยินดีสอนให้เต็มที่

นอกจากจะร่วมเรียนรู้เรื่องงานจักสานแล้ว ทีมงานยังสอบถามข้อมูลจากยายสะอึ่งและพี่สุนทรถึงที่มาของไผ่และสาเหตุของการหายไปของไผ่ที่มีอยู่ในชุมชนด้วย โดยก่อนที่จะเข้ามาเรียนรู้กับคุณยาย หรือผู้ที่มีความชำนาญ ทีมงานจะติดต่อประสานงานกับผู้ใหญ่บ้านก่อนเพื่อให้ผู้ใหญ่ออกกล่าวผู้รู้ไว้ก่อน เพราะต้องการให้เกียรติผู้ใหญ่บ้าน และต้องการให้คนในชุมชนรับรู้ว่ามีคนสนใจงานจักสานบ้านหนองมะค่าอยู่

ออมและเพื่อน ๆ เล่าบรรยายภาคการฝึกจักสานว่า วันนั้นพวกเขาตื่นแต่เช้ามากที่จะได้ลงมือจักสานจริงๆ กลัวว่าจะทำไม่ได้เหมือนกัน เพราะเห็นลำไผ่มีขนาดใหญ่และหนา กลัวโดนมีดบาด และแล้วเหตุการณ์ไม่คาดฝันก็เกิดขึ้น ระหว่างที่ทีมงานต่างชะมัทขมั้นกับการจักตอกหนึ่งประสบอุบัติเหตุโดนมีดบาด แต่แทนที่จะรู้สึกเจ็บช้ำช้ำกับการจักตอก กลับทำให้หนึ่งฮึดสู้ พยายามทำให้ดีขึ้นกว่าเดิม และเป็นบทเรียนให้ทีมงานระมัดระวังตัวเองมากขึ้น

วันนั้นทีมงานทุกคนได้ฝึกจักตอก ฝึกขึ้นโครงกันแข่ง เพราะเป็นขั้นตอนที่ง่ายสุด “เป็นมือใหม่ ทำได้ขนาดนี้ก็ถือว่าเก่งแล้ว บางคนกว่าจะฝึกจักตอกได้ต้องใช้เวลาดั้ง 2 วัน เด็ก ๆ ทำวันเดียวได้ขนาดนี้ก็เก่งมากแล้ว วันนั้นหมดไม้ไผ่ไปกว่า 5 ลำ ได้ตอกที่จะนำไปใช้งานได้ประมาณ 5 ลูก จากปกติที่ต้องได้ตอกมากถึง 20 ลูก” ป้าสุนทรเล่าให้พวกเราไป

“ถือว่าของที่เสียไปนั้นเป็นค่าวิชาของเด็ก ๆ แลกกับการที่เขามีทักษะในการจักตอกติดตัว”

อย่างไรก็ตามหลังทำกิจกรรมเสร็จทุกครั้ง ทีมงานนำเครื่องมือ “การถอดบทเรียน” มาใช้สะท้อนการเรียนรู้ ซึ่งหลังจากลงมือเรียนรู้เรื่องการจักสานจนได้เลือด ทีมงานสรุปบทเรียนว่า แม้งานจักสานจะยากแต่พวกเขาก็อยากเดินทางต่อ ชวนกันวางแผนส่งต่อข้อมูลความรู้เรื่องการจักสานด้วยการเข้าไปสอนนักเรียนในโรงเรียนหนองมะค่า

“นอกจากถ่ายทอดความรู้ให้น้องในโรงเรียนแล้ว ทีมงานยังมีการเผยแพร่ข้อมูลการทำโครงการผ่านงานประชุมวิชาการ “องค์กรเกษตรกรในอนาคตแห่งประเทศไทย” ที่จัดขึ้นในวิทยาลัยอีกด้วย โดยจัดงานในรูปแบบนิทรรศการที่เปิดโอกาสให้ผู้สนใจเข้ามาเรียนรู้การจักสาน วันนั้นมีผู้สนใจเข้าร่วม 50-70 คน ผลตอบรับในครั้งนี้นี้ทีมงานต่างรู้สึกภูมิใจที่เห็นว่ามีเยาวชนคนอื่น ๆ สนใจงานจักสานเหมือนพวกเขา และรู้สึกดีใจที่สามารถส่งต่อความรู้เรื่องการจักสานให้คนอื่นได้รับรู้”

เรียนรู้...สู่การถ่ายทอด

หลังจากประสานงานกับทางโรงเรียนให้จัดนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 20 คน และนัดหมายวันทำกิจกรรมเรียบร้อยแล้ว ทีมงานจัดเตรียมอุปกรณ์ในการสานพัดไว้ แต่พอไปถึงกลับมีจำนวนนักเรียนมากเกินไปเกินคาด มีน้องเข้าร่วมถึง 30 คน จึงต้องปรับเปลี่ยนแผนใหม่เพื่อรองรับกับจำนวนน้องที่เข้าร่วมกิจกรรม โดยเน้นไปที่ให้น้องทุกคนได้ลงมือทำมากกว่าเน้นให้ได้ตัวชิ้นงาน

1 เดือนผ่านไป ทีมงานตัดสินใจจัดกิจกรรมอีกครั้ง แต่ครั้งนี้ได้โทรศัพท์สอบถามจำนวนนักเรียนกับทางโรงเรียนให้แน่ชัด เพื่อจัดเตรียมอุปกรณ์ให้เพียงพอกับผู้เข้าร่วม โดยครั้งนี้สอนน้องชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 สถานชะลอม สถานพัด และเข่ง มีน้องสนใจเข้าร่วมมากถึง 50 คน แบ่งออกเป็นกลุ่มตามความสมัครใจ

นอกจากถ่ายทอดความรู้ให้น้องโรงเรียนแล้ว ทีมงานยังมีการเผยแพร่ข้อมูลการทำโครงการผ่านงานประชุมวิชาการ “องค์กรเกษตรกรในอนาคตแห่งประเทศไทย” ที่จัดขึ้นในวิทยาลัยอีกด้วย โดยจัดงานใน

รูปแบบนิทรรศการที่เปิดโอกาสให้ผู้สนใจเข้ามาเรียนรู้การจักสาน วันนั้นมีผู้สนใจเข้าร่วมมากกว่า 50-70 คน ผลตอบรับในครั้งนี้นี้ทีมงานต่างรู้สึกภูมิใจที่เห็นว่ามีเยาวชนคนอื่น ๆ สนใจงานจักสานเหมือนพวกเขา และรู้สึกดีใจที่สามารถถ่ายทอดความรู้เรื่องการจักสานให้คนอื่นได้รับรู้

“เมื่อก่อนเธอไม่รู้จักรางแผน และไม่มีเป้าหมายในชีวิตเลย แต่โครงการนี้ทำให้เธอรู้จักวางแผนการทำงานอย่างเป็นระบบ รู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ฝึกการคิดเชิงระบบ ซึ่งเป็นผลพวงมาจากการวางแผนการทำงานทุกครั้งก่อนลงพื้นที่ การได้ฝึกคิด ฝึกวางแผนบ่อย ๆ ทำให้การทำงานของเธอเป็นระบบระเบียบมากขึ้น”

เพราะสงสัย... จึงได้เรียนรู้

จากความสงสัยใคร่รู้ที่ต้องการคลายปมที่สงสัย สิ่งที่ได้ร่ายทางกลับสร้างการเรียนรู้ให้ทีมงานมากกว่าการไขคำตอบ

ออม บอกว่า เมื่อก่อนเธอไม่รู้จักร่างแผน และไม่มีเป้าหมายในชีวิตเลย แต่โครงการนี้ทำให้เธอรู้จักวางแผนการทำงานอย่างเป็นระบบ รู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ฝึกการคิดเชิงระบบ ซึ่งเป็นผลพวงมาจากการวางแผนการทำงาน ทุกครั้งก่อนลงพื้นที่ การได้ฝึกคิดฝึกวางแผนบ่อยๆ ทำให้การทำงานของเธอเป็นระบบระเบียบมากขึ้น

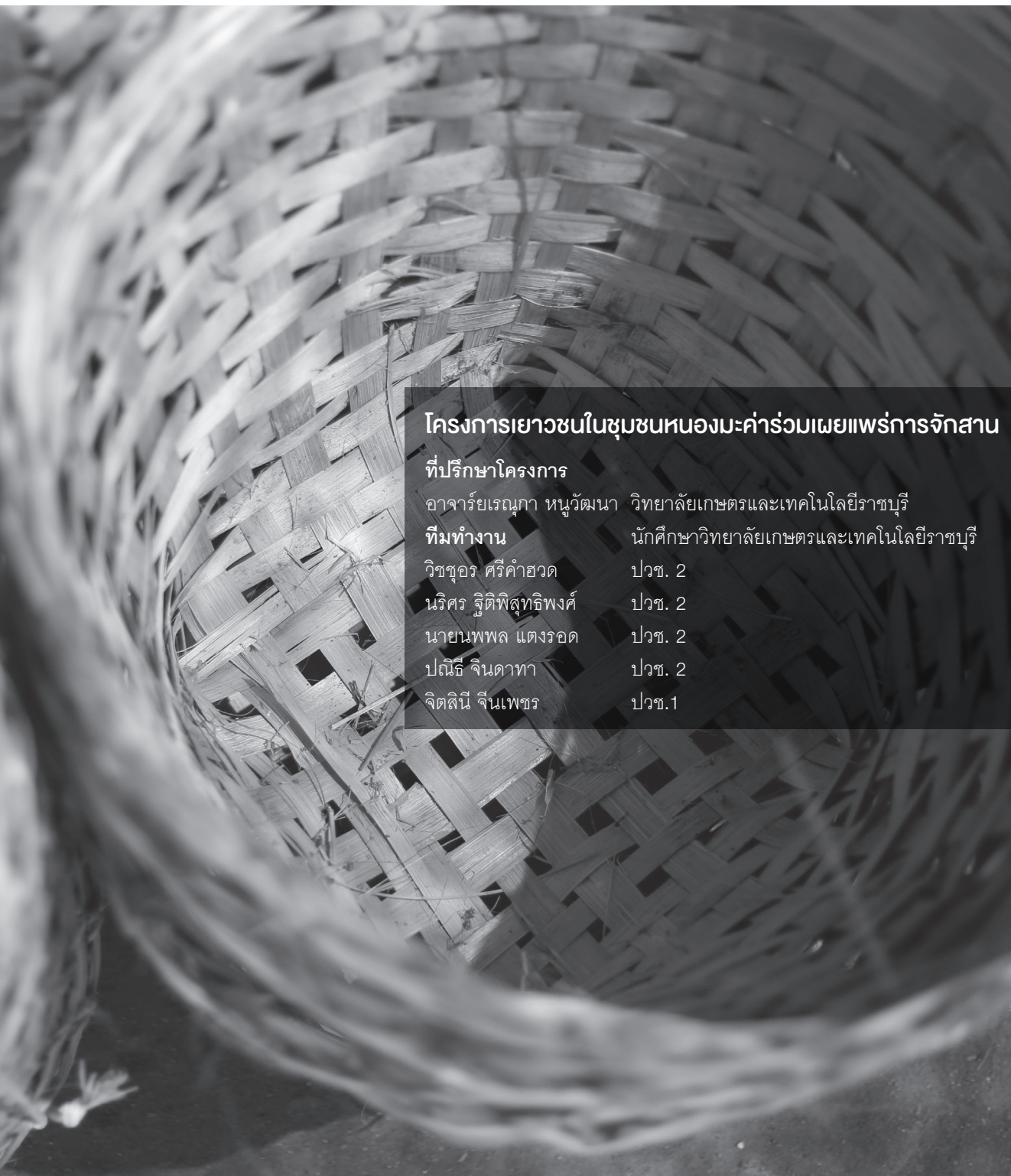
ขณะที่ออม ยอมรับว่า โครงการนี้ทำให้เธอได้ทำในสิ่งที่ไม่เคยทำมาก่อน เช่น การเข้าชุมชน ที่ทำให้เธอได้มีโอกาสกล่าวพูดคุยกับคนในชุมชนมากขึ้น ซึ่งในอนาคตเธอสามารถนำทักษะการพูด การเข้าหาชุมชนไปใช้ในวิถีการทำงานต่อไปได้

ฟ้า บอกว่า การเข้ามาทำโครงการนี้ช่วยให้เธอเข้าใจวิธีการทำงานร่วมกับผู้อื่น โดยเฉพาะกับเพื่อน เพราะแต่เดิมเธอมักจะไม่ค่อยรวมกลุ่มทำงานกับใคร และทำให้เข้าใจคำว่า “ทำงานเป็นทีม” ที่ต้องช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ไม่ปล่อยให้ใครคนหนึ่งทำเพียงคนเดียว ไม่เช่นนั้นเป้าหมายที่วางไว้ก็จะไม่สำเร็จ

ส่วนหนึ่ง จากที่เป็นผู้ขายเจียบๆ แต่ด้วยเจือใจของโครงการ ทำให้เขาต้องกล้าพูดมากขึ้น นอกจากนี้หนึ่งยังมองว่างานจักสานที่เขาได้เรียนรู้สามารถต่อยอดเป็นผลิตภัณฑ์ที่เพิ่มรายได้ให้ตัวเองได้

ผลจากความสงสัยใคร่รู้ และการเปิดโอกาสจากผู้ใหญ่ให้ได้ลงมือเรียนรู้ ชุมชน นอกจากจะคลี่คลายความสงสัยที่มีอยู่ได้แล้ว โอกาสและความสงสัยใคร่รู้ที่นั่นยังหนุนเสริมให้ทีมงานได้เรียนรู้ทักษะการทำงานทั้งส่วนตนและส่วนรวม จนสามารถนำมาปรับใช้กับวิถีการเรียนรู้และการทำงานในอนาคต การทำโครงการยังช่วยถักทอสายสัมพันธ์เล็กๆ ของคน 2 วัยให้ค่อยๆ ก่อตัวจนกลายเป็นความผูกพัน การพาตัวเองเข้าไปเรียนรู้ชุมชนยังสร้างกำลังใจให้ผู้เฒ่าผู้แก่ในชุมชนกลับมาสดใสขึ้นอีกครั้ง ดังที่คุณยายสะอื้นบอกด้วยใบหน้าเปื้อนยิ้มว่า “รู้สึกดีใจที่อย่างน้อยก็ยังมีเด็ก ๆ หันมาสนใจงานจักสานแบบนี้ เห็นความพยายามและความอดทนของเขาว่าเขาสู้ เขาก็มีแรงใจที่จะสอน”

โครงการเยาวชนในชุมชนหนองมะคำร่วมเผยแพร่การจักสาน

ที่ปรึกษาโครงการ

อาจารย์เรณูภา หนูวัฒนา วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีราชบุรี

ทีมงาน

นักศึกษาวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีราชบุรี

วิชชุธร ศรีคำฮวด ปวช. 2

นริศร ลูติพิสุทธิพงศ์ ปวช. 2

นายณพพล แต่งรอด ปวช. 2

ปณิธิ จินดาทา ปวช. 2

จิตลินี จินเพชร ปวช.1